

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OPZ.050.4.2025.MK
3691173.14682021.11904572
Warszawa, 02-04-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację Pani Posłanki Agnieszki Hanajczyk, z dnia 11 marca 2025 r., znak K10INT8477, w sprawie wsparcia samorządów zmagających się z problemem wielkoobszarowych terenów zdegradowanych (WTZ-ów), poniżej przedstawiam stosowną informację w odniesieniu do przesłanych pytań.

W ocenie MKiŚ w celu uruchomienia środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) nie ma potrzeby zmiany ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych¹ (tzw. ustawę o WTZ), dlatego aktualnie na poziomie administracji rządowej nie toczą się i nie są w najbliższym czasie planowane prace związane ze zmianą tej ustawy. Zwracam przy tym uwagę, że z uwagi na długość procesu legislacyjnego na poziomie ustawy, podjęcie prac nad zmianą przedmiotowych przepisów nie wpłynęłoby na zakres projektów z KPO, których zakończenie przewidziane jest w połowie roku 2026. Podkreślić należy, że długotrwały proces legislacyjny mógłby zaburzyć wydatkowanie środków zagwarantowanych w KPO, z uwagi na konieczność utrzymania trwałości kamienia milowego B14L „Wejście w życie ustawy ułatwiającej kompleksową eliminację negatywnego wpływu na środowisko wielkoobszarowych terenów przemysłowych”, osiągniętego wraz z wejściem w życie ustawy o WTZ.

Należy przy tym poinformować, że 30 września 2024 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) zakończył nabór wniosków w ramach inwestycji KPO B3.2.1.² Ocena wniosków o dofinansowanie zakończyła się w IV kw. 2024 r. W dniu 30 grudnia 2024 r. MKiŚ zatwierdziło dokonany przez NFOŚiGW wynik oceny wniosków o objęcie wsparciem. W ramach naboru zostało

¹Dz. U. z 2023 r. poz. 1719

² „Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów przemysłowych i Morza Bałtyckiego”.

złożonych 5 wniosków na dofinansowanie w wysokości 100,04 mln zł (całkowity koszt wydatków wynosi 122,79 mln zł). Pismami z dni 9-13 stycznia 2025 r. NFOŚiGW poinformował wszystkich biorących udział w naborze o pozytywnej ocenie złożonych wniosków oraz przekazał informację o terminie na podpisanie umów. Jednakże z uwagi na zgłaszane przez beneficjentów problemy, za zgodą MKiŚ, NFOŚiGW wydłużył ten termin do 20 marca 2025 r.

Jednocześnie, aby wyjść naprzeciw wyzwaniom zgłaszanym przez Urzędy Miast w zakresie potrzeby sfinansowania kosztów VAT w ramach przedmiotowej inwestycji, MKiŚ przeprowadziło rozeznanie i odbyło szereg spotkań we współpracy z Ministerstwem Finansów oraz Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej. Wyjaśniono, że finansowanie VAT w ramach KPO zostało zapewnione, co do zasady, jedynie w odniesieniu do państwowych jednostek budżetowych, które nie mają prawa do odliczenia tego podatku w toku prowadzonej działalności w związku z realizacją inwestycji KPO, w przeciwieństwie do jednostek samorządu terytorialnego, które takiego odliczenia mogą dokonać. Biorąc pod uwagę sytuację budżetu państwa i procedurę nadmiernego deficytu, brak jest także możliwości przeznaczenia dodatkowych środków z budżetu państwa na sfinansowanie podatku VAT dla realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego inwestycji na WTZ finansowanych z KPO.

Jednakże, w wyniku ustaleń z MKiŚ i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom JST, w dniu 14 lutego 2025 r. NFOŚiGW zadeklarował przygotowanie dedykowanego programu priorytetowego, który zakładać będzie sfinansowanie w formie dotacji podatku VAT, dla zgłoszonych przedsięwzięć KPO w związku z realizacją inwestycji B3.2.1. oraz określi horyzontalne wymogi dla ww. wsparcia. Trwają prace nad uruchomieniem przedmiotowego programu.

W wyniku poczynionych ustaleń z JST podpisano pięć umów na realizację zadań w związku z inwestycją B3.2.1., a także w przypadku czterech JST, dla których obowiązywała warunkowa konstrukcja odstąpienia od umowy (nie dotyczy Miasta Bydgoszcz, które zapewniło środki wcześniej), w wymaganym terminie 28 marca 2025 r. JST dostarczyły dokumenty potwierdzające zbilansowanie źródeł finansowania przedsięwzięć wraz z uchwałami rad gmin w sprawie uchwalenia budżetu.

Inwestycja przewidziana w ramach KPO ma na celu przeprowadzenie jedynie oceny i weryfikacji zanieczyszczeń na terenach zdegradowanych, nie zaś działania z zakresu poprawy stanu środowiska na WTZ (usuwania i przetwarzania odpadów, rekultywacji gruntów, remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi, oczyszczania wód, czy odtwarzania elementów przyrodniczych). Działania te są zaplanowane po zakończeniu projektów finansowanych z KPO. W ramach inwestycji KPO przewidziano wykonanie i opracowanie wyników badań terenowych zanieczyszczenia i inwentaryzacji terenu (do końca 2025 r.), a w konsekwencji

przygotowanie pełnej dokumentacji naprawczej dla zanieczyszczonych obszarów (II kw. 2026 r.).

Zakłada się, że wyniki badań i dokumentacja wykonane w wyniku inwestycji B3.2.1, dzięki rozpoznaniu skali problemu i opracowaniu planów naprawczych, zostaną w przyszłości wykorzystane na kolejnych etapach programów związanych z oczyszczeniem danych lokalizacji. Realizacja projektów z KPO pomoże zatem w pozyskaniu dalszego finansowania ze środków Unii Europejskiej w przyszłości, umożliwiając szacowanie pełnych kosztów i przygotowanie realnych planów inwestycyjnych na WTZ, których realizacja doprowadzi do eliminacji zagrożeń w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości

1. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.